

Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o presadzovaní kultúrnej rozmanitosti a medzikultúrneho dialógu vo vonkajších vzťahoch Únie a jej členských štátov

(2008/C 320/04)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV, KTORÍ SA ZIŠLI NA ZASADNUTÍ RADY,

1. SO ZRETEĽOM NA:

- Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,
- Dohovor UNESCO z 20. októbra 2005 o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov ⁽¹⁾,
- Dohovor UNESCO zo 14. novembra 1970 o opatreniach zakazujúcich a zabraňujúcich nedovolený dovoz, vývoz a prevod vlastníctva kultúrnych hodnôt,
- rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1983/2006/ES z 18. decembra 2006 o Európskom roku medzikultúrneho dialógu (2008) ⁽²⁾.

2. VÍTAJÚC:

- závery predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady, ktoré sa uskutočnilo 19. a 20. júna 2008 v Bruseli ⁽³⁾, podľa ktorých sa spolupráca v oblasti kultúry a medzikultúrny dialóg považujú za neoddeliteľnú súčasť všetkých vonkajších politík.

3. ODVOLÁVAJÚC SA NA:

- uznesenie Rady zo 16. novembra 2007 o európskom programe pre kultúru ⁽⁴⁾,
- závery Rady z 21. mája 2008 o medzikultúrnych kompetenciách ⁽⁵⁾,
- a závery Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, z 21. mája 2008 o pracovnom pláne pre kultúru na roky 2008 – 2010 ⁽⁶⁾.

4. VÍTAJÚC SO ZÁUJOMOM:

- oznámenie Komisie z 10. mája 2007 o európskej stratégii pre kultúru v globalizovanom svete ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Rozhodnutie Rady 2006/515/ES z 18. mája 2006 o uzavretí Dohovoru o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov (Ú. v. EÚ L 201, 25.7.2006, s. 15).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 412, 30.12.2006, s. 44.

⁽³⁾ Dokument 11018/08.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 287, 29.11.2007, s. 1.

⁽⁵⁾ Dokument 9021/08.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 143, 10.6.2008, s. 9.

⁽⁷⁾ KOM(2007) 242 v konečnom znení.

5. KEĎŽE:

- medzikultúrny dialóg môže prispieť k zblíženiu jednotlivcov a národov, predchádzaniu konfliktov a k procesom zmierenia, a to najmä v politicky nestabilných regiónoch,
- kultúrna výmena a činnosti v rámci kultúrnej spolupráce, okrem iného aj v audiovizuálnej oblasti, môžu prispieť k rozvoju partnerských vzťahov, posilneniu postavenia a úlohy občianskej spoločnosti, k procesom demokratickej a dobrej správy vecí verejných, ako aj k presadzovaniu ľudských práv a základných slobôd,
- kultúra, nenahraditeľná zložka znalostnej ekonomiky, je aj odvetvím s veľkým ekonomickým potenciálom, najmä pokiaľ ide o kultúrne a tvorivé odvetvia a trvalo udržateľný cestovný ruch zameraný na kultúru,
- miesto Európy vo svete z umeleckého, intelektuálneho a vedeckého hľadiska závisí vo veľkej miere od dynamiky jej kultúrnej tvorby a kultúrnej výmeny s tretími krajinami,
- kultúrne väzby medzi Európou a ostatnými regiónmi sveta môžu mať význam pre rozvoj medzikultúrneho dialógu a vypracovanie spoločných projektov v oblasti kultúry; Únia by sa mala okrem iného snažiť podporovať svoju kultúrnu a jazykovú rozmanitosť.

6. VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÁVOMOCÍ A V SÚLADE SO ZÁSADOU SUBSIDIARITY:

A. Plnili tieto politické ciele:

1. posilniť postavenie a úlohu kultúry v politikách a programoch realizovaných v rámci vonkajších vzťahov a podporovať spoluprácu s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami v oblasti kultúry, najmä UNESCO-m a Radou Európy, v záujme zvýšenia kvality a rozmanitosti uskutočňovaných kultúrnych činností a zo všeobecnejšieho hľadiska v záujme prispenia k splneniu cieľov vonkajšej politiky a k trvalo udržateľnému rozvoju;
2. presadzovať Dohovor UNESCO z 20. októbra 2005 o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov:
 - podporovať ratifikáciu a vykonávanie tohto dohovoru, ktorý je ústredným prvkom kultúrnych vzťahov Únie a jej členských štátov s tretími krajinami a jedným z pilierov riadenia na globálnej úrovni,

- vo vonkajších vzťahoch plne zohľadňovať osobitosť kultúrnych činností, diel a služieb, ktoré majú dvojakú povahu – hospodársku a kultúrnu,
- nadväzovať alebo rozvíjať politický dialóg s tretími krajinami zameraný najmä na legislatívne a regulačné rámce s cieľom podporovať úlohu kultúry v ich politikách,
- presadzovať vonkajšie politiky v oblasti kultúry podporujúce dynamiku a rovnováhu výmeny kultúrnych diel a služieb s tretími krajinami, najmä krajinami s rozvíjajúcim sa hospodárstvom, s cieľom zachovať a podporiť kultúrnu rozmanitosť vo svete a prispieť k životaschopnosti európskeho kultúrneho priemyslu,
- zlepšiť prínos kultúry k trvalo udržateľnému rozvoju a podporovať spoluprácu a solidaritu s rozvojovými krajinami v partnerskom duchu s prvoradým cieľom zlepšiť schopnosť týchto krajín chrániť a podporovať rozmanitosť kultúrnych prejavov vrátane produktov kultúrneho priemyslu a súčasnej tvorby;

3. podporovať medzikultúrny dialóg vykonávaním konkrétnych projektov, činností na zvýšenie povedomia a výmeny osvedčených postupov, ktoré sa osvedčia v členských štátoch a mimo Únie v rámci Európskeho roka medzikultúrneho dialógu (2008), a to najmä na základe vyhodnotenia tohto roka, ktoré vypracuje Komisia.

B. Vymedzili globálne a ucelené prístupy:

- vypracovaním európskej stratégie zameranej na ucelené a systematické začlenenie kultúry do vonkajších vzťahov Únie a na podporu komplementárnosti činností Únie s činnosťami členských štátov,
- zavedením špecifických stratégií pre regióny a tretie krajiny s cieľom upresniť ciele a prostriedky činnosti zameranej na vzťahy v oblasti kultúry; tieto stratégie sa prispôbia najmä povahe a perspektíve udržateľného rozvoja ich odvetví kultúry, stavu kultúrnej výmeny s Úniou, ako aj ich hospodárskej a sociálnej situácii,
- konkrétne stratégie bude možno vymedziť pri zohľadnení rozdelenia právomocí stanoveného zmluvou v rámci procesu odborného poradenstva a konzultácií s dotknutými krajinami a regiónmi.

C. V tomto rámci zvýšili podporu:

- činností v rámci kultúrnej spolupráce s tretími krajinami na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni

s prvoradým cieľom podporiť kultúrnu a umeleckú výmenu a koprodukcii, prispieť k odbornej príprave a mobilite umelcov a odborníkov z oblasti kultúry, ako aj v prípade potreby zvyšovať rozvojové kapacity kultúrnych odvetví partnerských krajín, a to najmä výmenou odborných znalostí,

- medzinárodnej propagácie európskych kultúrnych činností, diel a služieb, okrem iného aj v audiovizuálnej oblasti, ako napríklad vonkajších audiovizuálnych služieb, a mobility európskych umelcov a odborníkov v oblasti kultúry mimo Únie,

- viacjazyčnosti, najmä prostredníctvom výučby jazykov, prekladu a rozvíjania potenciálu všetkých európskych jazykov nadviazať kultúrny a hospodársky dialóg so zvyškom sveta, a rozvoja medzikultúrnych kompetencií,

- mobility mladých ľudí v rámci príslušných iniciatív a programov Spoločenstva, ich kultúrneho a umeleckého vzdelávania vrátane mediálneho vzdelávania, ako aj ich prístupu k rozmanitým umeleckým prejavom,

- ochrany autorských práv a súvisiacich práv a zabráňovania a boja proti falšovaniu a pirátstvu na medzinárodnej úrovni, a to v rámci príslušných dvojstranných a viacstranných dohôd, ako aj politického dialógu a spolupráce s tretími krajinami,

- ochrany, zachovania a zhodnocovania kultúrneho dedičstva, či už hmotného alebo nehmotného, a medzinárodnej spolupráce aj prostredníctvom výmeny skúseností vzhľadom na uvedený dohovor UNESCO z roku 1970 v oblasti prevencie a boja proti krádežiam kultúrnych diel a nedovolenému obchodovaniu s nimi, najmä ak boli získané nelegálnymi vykopávkami a drancovaním pamiatok.

D. V tejto súvislosti rozvinuli tieto pracovné metódy a nástroje:

- analyzovať kultúrne odvetvia tretích krajín vrátane perspektívy ich rozvoja a regulačného rámca, aby sa mohli lepšie vymedziť potrebné stratégie a činnosti, k tejto analýze príspeje aj Komisia v spolupráci s členskými štátmi a tretími krajinami,

- využiť skúsenosti členských štátov a podnecovať k synergii, aby sa zlepšila komplementárnosť činností Únie s činnosťami členských štátov a aby sa podnietil rozvoj spoločných kultúrnych činností a projektov na medzinárodnej úrovni, k čomu by mohla prispieť otvorená metóda koordinácie v oblasti kultúry,

-
- zabezpečiť, aby sa v rámci existujúcich finančných nástrojov vymedzovali programy, ktoré sú operatívne a prispôbené odvetviu kultúry, najmä malým štruktúram výroby a vysielania, ako aj osobitostiam jednotlivých členských štátov a partnerských krajín: zlepšenie prístupu odborných pracovníkov k informáciám o podporných programoch a činnostiach, zjednotenie postupov získavania podpory, registrácia dlhodobej finančnej pomoci atď.,
 - v rámci rokovaní o medzinárodných dohodách s regionálnymi organizáciami alebo partnerskými krajinami zohľadniť stratégie pre týchto partnerov,
 - podnecovať umelcov, odborníkov z oblasti kultúry a vo všeobecnejšej rovine z občianskej spoločnosti, členské štáty a zároveň partnerské krajiny k účasti na príprave a vykonávaní vonkajších politík v oblasti kultúry,
 - napokon podporovať zintenzívnenie spolupráce medzi kultúrnymi inštitúciami členských štátov Únie etablovanými v tretích krajinách vrátane kultúrnych inštitútov a ich partnermi v týchto krajinách, a to najmä prostredníctvom vytvorenia siete.
-